

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Biodiversitet- og
Arter

J.nr. NST-301-
00429

Ref. migre

Den 19. maj 2014

Miljøministerens tale ved samråd AC i Fødevare-, Landbrugs og Fiskeriudvalget om sæler og bæredygtigt fiskeri

Spørgsmål:

Fødevareministeren og miljøministeren bedes redegøre for regeringens holdning og ønsker til bestandsstørrelsen af sæler i de danske farvande samt redegøre for, hvilke initiativer regeringen vurderer, der fremadrettet skal til, for at skabe et økonomisk og miljømæssigt bæredygtigt fiskeri, hvor der både er plads til sæler og fiskere.

Svar:

Jeg vil gerne starte med at sige, at sælernes fremgang er et glædeligt bevis på, at vores naturbeskyttelse virker. For bare 10 år siden var

bestanden af spættet sæl det halve af i dag – og der var kun godt 30 gråsæler.

I 2012 var der ca. 16.000 spættede sæler og 1000 gråsæler i Danmark. Mange af de gråsæler, vi nu ser ved Bornholm, er tilsyneladende strejfende gæster fra den store svenske bestand i Østersøen. Kun ca. 10 gråsælhunner yngler i Danmark.

Men en stigende bestand skaber også stigende udfordringer for fiskerne, og jeg er meget opmærksom på de problemer, som nogle fiskere har med sæler. I marts måned havde jeg lejlighed til at møde de bornholmske fiskere på Rønne Havn og høre om deres oplevelser og udfordringer. Det gør indtryk.

Jeg forstår godt, at det ikke er rart at se sælerne tage fangsten og ødelægge garn. Men det er også et grundvilkår for dem, der lever af naturens ressourcer, at de deler disse med vildtet.

Om de nuværende bestande er af passende størrelse, afhænger af, hvem man spørger. Nogle

fiskere mener, at bestandene er for store. For mange borgere er de derimod et aktiv. Sælsafari tiltrækker mange turister – både i Vadehavet og omkring Hirsholmene ved Frederikshavn – og tillidsfulde sæler, der kan ses på tæt hold ved mange af vore kyster giver borgere og turister en stor naturoplevelse.

Men når der spørges til regeringens holdninger og ønsker til bestandsstørrelsen er det korte svar, at vi har en forpligtelse til at sikre en gunstig bevaringsstatus for de to sælarter, der findes i danske farvande. Sælerne er nemlig beskyttet igennem EU's habitatdirektiv. Det er de, fordi man har vurderet, at sælerne var truede, sårbare eller sjældne i Europa.

Bevaringsstatus for sælerne vurderes hvert 6. år. Her ser man på, om bestanden har en størrelse, der gør det sandsynligt, at arten kan overleve på længere sigt og, om arten er udbredt til alle egnede levesteder i Danmark. På den baggrund

foretages en videnskabelig vurdering af sælernes bevaringsstatus.

Ved den seneste vurdering i 2012 blev spættet sæl vurderet til at have gunstig bevaringsstatus i Danmark. Gråsælen har fortsat ugunstig bevaringsstatus i Danmark. Det går altså fremad, men vi er stadig ikke i mål.

Derfor skal vi finde en god og balanceret løsning, der tager hensyn til sælerne, men som også tager fiskernes udfordringer alvorligt, og det involverer både miljøministeriet og fødevareministeriet

Jeg har allerede – i tæt dialog med interessenterne på området – justeret reglerne på miljøministeriets område, så det nu også er muligt at regulere gråsæl – og ikke kun spættet sæl. Det vil sige, at man i visse situationer kan få tilladelse til at skyde en gråsæl, hvis den gør alvorlig skade på fiskernes net og deres fangst. På den måde har fiskerne nu fået yderligere et redskab til at komme særligt problematiske sæler til livs. Svenske

undersøgelser viser, at denne form for regulering reducerer problemet væsentligt.

Samtidig er der i fødevareministeriet arbejdet målrettet på skabe rammer for styrkelse af kystfiskeriet i Danmark.

På lidt længere sigt, skal vi have revideret den gældende forvaltningsplan for sæler, så den bliver tilpasset den nye virkelighed, hvor sælerne er i fremgang, f.eks. i forhold til reguleringspraksis, fiskeripraksis samt forvaltningspraksis for sælreservater.

Vi skal have belyst problemets omfang og mulige langsigtede løsninger. Til det formål har Miljøministeriet og Fødevareministeriet afsat midler til, at der i 2014 og 2015 bliver gennemført en række forskningsprojekter i samarbejde med fiskerne.

Miljøministeriet har desuden bidraget til et forskningsprojekt under Aarhus Universitet, der

skal se på bestandsudvikling, sælernes fødevalg, bevægelsesmønstre, effekter af regulering osv.

Som fødevareministeren vil uddybe, ser andre projekter under fødevareministeriet på afværgeforanstaltninger og forbedrede fangstmetoder.

De forskningsprojekter vil give os et solidt fagligt grundlag for revisionen af forvaltningsplanen. Forventningen er, at vi er på plads med den i 2016.

Jeg er selvfølgelig helt opmærksom på, at fiskerne har et ønske om en kompensationsordning. Jeg mener ikke, at en kompensationsordning er den rigtige løsning på dette problem. Mit udgangspunkt er det, som også er det gældende princip i Danmark, nemlig at vildtet er sit eget. Det betyder, at ingen er ansvarlig for vildtets skader – heller ikke staten. Det gælder, når sæler æder fiskerens fangst, eller når gæs ødelægger landmandens afgrøder på marken.

Der er gjort enkelte undtagelser fra dette princip. Fx med ulven, fordi der med genindvandringen af det store rovdyr efter 200 år opstod en helt ny situation, som vi alle – også landmændene – skal vænne sig til. Derfor kan man i nogle situationer helt undtagelsesvist få kompensation for skader, som ulven forvolder på husdyr. Og i områder, hvor Naturstyrelsen generelt vurderer, at der er særlig stor risiko for ulveangreb på husdyr er krav om ulvesikker hegning fra husdyrjers side som betingelse for kompensation for mindre husdyr som får og geder.

Så for at opsummere, så synes jeg, at vi med den midlertidige reguleringsordning og de forskningsprojekter, der er sat i gang, har vist, at vi tager problemet alvorligt og også giver fiskerne nogle handlemuligheder. Jeg synes på den baggrund, at vi allerede er godt i gang med at finde en balanceret løsning, der både tager hensyn til fiskere og sæler.

Det er nu 6 dages siden, at den nye mulighed for regulering trådte i kraft, og der er allerede søgt om tilladelse og jeg forstår, at der er flere ansøgninger på vej. Jeg vil naturligvis følge udviklingen tæt i forhold til, hvordan den reguleringsordning så får effekt og, hvorvidt man der benytter sig af muligheden for også at kunne regulere også græsælen.